

ЯДЕРНИЙ МОНІТОР

Видання Світової інформаційної служби з енергетики (WISE) та Інформаційного центру з ядерної енергетики (NIRS). Українська версія видається ММГО "Еко клуб".

wise
World Information Service on Energy
Founded in 1978

Еко клуб

27.06.2013 – 07.07.2013

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

- 14 червня 2013 р. Колегією Державної інспекції ядерного регулювання України прийнята Постанова №10 [Про результати державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки документу «Основні концептуальні проектні рішення по новим енергоблокам №3 і 4 ХАЕС на базі проекту АЕС-92»](#).

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

- [Україна й Росія домовилися про підготовку конкретних пропозицій щодо сервісного обслуговування АЕС, споруджених за російськими проектами, в Угорщині, Болгарії, Ірані та інших країнах](#). Про це заявив міністр енергетики та вугільної промисловості Едуард Ставицький під час зустрічі з генеральним директором Держкорпорації "Росатом" Сергієм Кірієнком.
- [Для Енергетичного Співтовариства Україна є ключовим партнером в галузі ядерної енергетики](#). Про це в ході міжнародної конференції "Європейський вибір: нові можливості та виклики для української атомної енергетики" зауважила президент аналітичного центру "Діксі Груп" Олена Павленко.
"Атомна енергетика буде нарощувати свій потенціал в Європі за рахунок України. Тобто, якщо ми говоримо про сферу генерації, то очевидно, оскільки це стосується ринку електроенергетики, так чи інакше Енергетичному Співтовариству доведеться враховувати і атомну енергетику в Україні", – наголосила експерт.
- [Російська сторона готова профінансувати чергову емісію акцій заводу по виробництву ядерного палива в Україні на сумму порядку 50 млн доларів](#). Договірність була досягнута на зустрічі з генеральним директором Росатома Сергієм Кириєнком, повідомив 3 липня міністр енергетики і вугільної промисловості Едуард Ставицький. "По результатам зустрічі була підтверджена готовність російської сторони о фінансуванні чергової емісії акцій частини акціонерного товариства "Завод по виробництву ядерного палива" на сумму около 50 млн долларов", - отметил министр.
- [27 червня, на Южно-Українській АЕС та 3 липня, на Хмельницькій АЕС](#) відкрились офіси представництва Всесвітньої асоціації організацій, що експлуатують атомні електростанції (ВАО АЕС). Ідея створення представництв ВАО АЕС безпосередньо на промислових майданчиках атомних станцій виникла після аварії на АЕС Фукусіма в Японії. Мета, яку переслідують у Всесвітній асоціації, - здійснювати прямий зв'язок з атомними електростанціями, підвищувати надійність і безпеку енергоблоків

Україна за тиждень
Міжнародне
співробітництво
Стан АЕС
У світі
Пізнi уроки з
Чорнобиля, ранні
попередження з
Фукусіми

шляхом поширення передового досвіду й оперативно інформувати асоціацію про події на атомних станціях з метою швидкого реагування на них.

СТАН АЕС 27.06.2013 – 07.07.2013

На енергоблоці №1 Южно-Української АЕС 115-а доба капітального планового ремонту.

На енергоблоці №6 Запорізької АЕС 35-а доба капітального планового ремонту.

На енергоблоці №1 Рівненської АЕС 19-а доба середнього планового ремонту.

На енергоблоці №2 Южно-Української АЕС 15-а доба середнього планового ремонту.

1 липня, о 00:01 енергоблок №2 Рівненської АЕС підключено до енергомережі. Енергоблок №2 Рівненської АЕС з 19 травня перебував у резерві після проведення поточного ремонту.

Енергоблок №2 Запорізької АЕС до 24 липня в «холодному» резерві.

З 13 по 30 червня на атомних станціях України в роботі перебувало 9 з 15 енергоблоків.

У СВІТІ

- Фенновіма, яка вела переговори з Росатомом і японською Toshiba, віддала перевагу пропозиції російської компанії про будівництво реактора потужністю 1.200 мегават. Фінський атомний консорціум Фенновіма продовжить переговори з держкорпорацією РФ Росатом про будівництво ядерного реактора для АЕС на півночі Фінляндії.
- Міністр енергетики США Ернест Моніц (Ernest Moniz) назвав ядерну енергетику «інструментом вирішення питань зміни клімату з нульовими вуглецевими викидами».
- Уряд Болгарії зробив перші кроки до створення першого в країні сховища ядерних відходів. Відповідно до вимог ЄС та рішень уряду Болгарії, країна має до 2015 року побудувати власне сховище ядерних відходів. До цього часу ядерні відходи Болгарії транспортують до Росії, ключового постачальника ядерної технології.
- Чотири японські енергетичні компанії подали до Комітету з контролю атомної енергетики заявки про відновлення роботи частини атомних реакторів на своїх АЕС. Мова йде про відновлення роботи 10 реакторів на п'яти АЕС, які були зупинені після аварії на АЕС "Фукусіма-1" в 2011 році. Набувши чинності нові норми безпеки повинні врахувати досвід цієї аварії і запобігти виникненню будь-яких надзвичайних ситуацій – від цунамі до нападу терористів, катастрофи літаків, хакерських атак на сервер і вибуху бомби.

Пізні уроки Чорнобиля, ранні попередження з Фукусіми

7 лютого 2013 р. | № 756 «Ядерний монітор»

Доктор Поль Дорфман. Скорочено з робіт: Поль Дорфман, Александра Фусік, Стівен Томас (2013): 'Пізні уроки Чорнобиля, ранні попередження з Фукусіми', У виданні: 'Пізні уроки ранніх попереджень': Секція С – спеціальні видання, Європейське агентство з навколишнього середовища, Копенгаген.

Переклад Любов Зоріна

Продовження – початок див. попередній випуск.

Через шість місяців після катастрофи на «Фукусіма-1» опір населення використанню атомної енергії у Швейцарії змусив уряд країни прийняти рішення поступово зупинити усі п'ять реакторів до 2034 року, а не проводити заміну на нові. Бельгія також оголосила про

поступове припинення використання атомної енергії, хоча і не назвала точної дати початку закриття реакторів. А єдиний у Нідерландах реактор на АЕС «Борселе» працюватиме до 2033 року, якщо відповідатиме найвищим стандартам безпеки. Також слід зазначити, що на урядовій зустрічі у Відні міністри та керівники делегацій з Австрії, Греції, Ірландії, Латвії, Ліхтенштейну, Люксембургу, Мальти та Португалії разом із міністрами Кіпру, Данії та Естонії дійшли висновку про несумісність ядерної енергетики з принципом сталого розвитку, оскільки ядерна енергетика не допомагає у боротьбі зі змінами клімату (Віденська Декларація, 2011).

До аварії на АЕС «Фукусіма-1» передбачалося, за прогнозами МАГАТЕ, що до 2035 року буде додано 360 ГВт до вже існуючої потужності ядерної енергетики, що є еквівалентом більш ніж 200 нових реакторів. Після катастрофи прогнозовані цифри зменшилися в два рази, що частково пов'язано зі збільшенням неприйняття суспільством ядерної енергетики, а також через зростаючу собівартість забезпечення ядерної безпеки та підвищення ставок по страховим виплатам для роботодавців у разі виробничих чи інших інцидентів (Leveque, 2011). Франція також встановила радикальні стандарти безпеки в галузі ядерної енергетики. Тим не менш, необхідні заходи по модернізації потребують високого технічного та матеріального забезпечення. За підрахунками французького департаменту з ядерної безпеки (ASN) вартість необхідних робіт на усіх 58 ядерних реакторах країни оцінюється у 10 мільярдів євро (Nature, Editorial, 2012).

Дослідження Західноєвропейської Асоціації з ядерних регулювань (WENRA) під назвою 'Стрес-тестування', тобто випробування в ускладнених умовах, містить дані про націлений перегляд коефіцієнту безпеки атомних електростанцій в світлі останніх подій на АЕС «Фукусіма-1», також беручи до уваги події стихійного характеру, які можуть завадити роботі систем безпеки станції та призвести до катастрофи (WENRA Task Force, 2011). Але після того, як Європейська регуляторна група з ядерної безпеки (ENSREG, 2011) вирішила передати справу по дослідженню заходів безпеки іншій організації, після аварії в Японії подальше стрес-тестування 143 європейських ядерних реакторів не брало до уваги випадки загрози від повітряного нападу або ж терористичної атаки. Виключення цих опцій у перевірці безпеки лише підтверджує те, що, наприклад, усі ядерні об'єкти Великобританії цілком вірогідно знаходяться під загрозою від подібних факторів, що зазначені в Національній Стратегії Безпеки Великобританії (Уряд Великобританії, 2010).

Попри подальші плани будівництва нових АЕС у Фінляндії, Франції та Великобританії, загальні тенденції у Європі після катастрофи на АЕС у Японії свідчать про те, що встановлення обмежень на будівництво нових атомних станцій, що почалося ще в 2000 році і продовжує набирати обертів, а також зношення старих реакторів у поєднанні із рішенням Німеччини та деяких інших країн Європи про поступову відмову від використання такого виду енергії призведе до значного зменшення долі ядерної енергетики в електропостачанні після 2020 року. Згідно очікувань, особливі ставки в цій ситуації буде зроблено на максимальну продуктивність вже існуючих реакторів через продовження строку їхньої служби, їхньої модернізації та модифікації (Leveque, 2011; Coenen та López, 2010).

Майбутні енергетичні перспективи Європи представляють собою головні відмінності у країнах між державою та ринком, можливістю вибору та компромісу стосовно пріоритету попиту та пропозицій, передачею та вирівнюванням балансу інфраструктур (Schiellerup та Atanasiu, 2011). Попри культурні та економічні відмінності європейських держав, а також через наявність різних суспільної думки, технологічних структур, установ, регуляторної практики та структури енергетичної галузі, європейська ядерна політика пропонує відкриту та гнучку систему дій для того, щоб члени ЄС могли розвинути єдиний план дій з

енергетичних питань. Так розвиток енергетики на основі нешкідливого та доступного вуглецю наразі залишається постійно зростаючим сектором економіки, що, крім іншого, має високий потенціал у створенні нових робочих місць (Andoura, 2010).

Культурне та політичне різноманіття в секторі енергетичного управління

Фінляндія: фінську культуру обговорення питань можна охарактеризувати як таку, де рішення приймаються у рівній мірі широкою громадою та політичними переговорами, але згідно закону та існуючих традицій одного разу прийняте рішення не може бути оскаржене або переглянуте. Таким чином зміна курсу прийнятого рішення означатиме втрату обличчя та самобутності. Відповідно, ядерна енергетика завоювала репутацію найдешевшого, найбезпечнішого та найнадійнішого виду енергії. Це можна пояснити, в першу чергу, тим, що у Фінляндії не траплялось жодної серйозної ядерної аварійної ситуації, а також високою надійністю фінських реакторів та їхнім високим коефіцієнтом міцності. Крім того, ці переваги доповнюються угодами, згідно яких великі підприємства важкої та деревообробної промисловості як акціонери компаній ядерної енергетики можуть закуповувати електроенергію по собівартості (Lehtonen, 2010a; Lehtonen, 2010b).

Німеччина: Рішення стосовно ядерної енергетики неможливо відділити від пріоритетного вибору енергетичної політики. Німеччина продемонструвала свою відданість обраному курсу пріоритетного використання відновлюваних джерел енергії, про що свідчить подвоєння об'ємів виробленої енергії від відновлюваних джерел у період з 1998 по 2003 роки, а також у період між 2003 та 2008 роками. Станом на 2010 рік відновлювані джерела енергії забезпечували 17 % від загальної кількості електроенергії, а також є потенціал збільшити цей процент принаймні до 35 % до 2020 року (Федеральне Міністерство екології, охорони навколишнього середовища та безпеки ядерних реакторів Німеччини, 2011). Інноваційна німецька практика включає перші зміни у сталих тарифах на підключення, введення так званих зелених тарифів (англ. Feed-in tariff) та масову закупівлю сонячних фотоелектричних батарей, що значно знизило попередню ціну на модулі. Енергетичні закупівлі також були розвинуті на місцях, коли місцеві політичні угоди сприяли можливості Федерального Уряду у впровадженні джерел відновлюваної енергії. Все це гарантує, що місцеві енергетичні ресурси та фінансові дотації, що надходять від клієнтів (через зелений тариф на підключення) або від платників податків (через дешеві займи, що забезпечує Державний банк розвитку [німецький державний банк KfW]) спрямовані на процвітання не лише енергетичних компаній, але й місцевих жителів, що гарантує покращення рівня життя та зменшення рівня безробіття в регіонах. Німецька без'ядерна політика підтримується та проводиться в контексті національної гідності та науково-технічного прогресу, а також у нерозривному поєднанні з невідпинним економічним розвитком: “Як найбільш індустріалізована (європейська) країна, ми здатні досягнути значного перетворення у використанні раціональної та відновлюваної енергетики, що відкриває також нові можливості для експорту, розвитку нових технологій та ринку праці” (канцлер Ангела Меркель, Gersman, 2011).

Далі буде.

WISE/NIRS Nuclear Monitor – Ядерний Монітор

Інформаційний центр з ядерної енергетики NIRS (Nuclear Information & Resource Service) був створений 1978 році у Вашингтоні, США.

Всесвітня інформаційна служба з енергетики WISE (World Information Service on Energy) була створена у тому ж році у Амстердамі, Нідерланди. NIRS та WISE об'єднали свої зусилля у 2000 році, створивши всесвітню мережу інформаційних та ресурсних центрів для громадян, екологічних підприємств, які занепокоєні ядерною енергією, радіоактивними викидами, радіацією та цікавляться питаннями відновлюваної енергетики. “Nuclear Monitor”, англomовний бюлетень WISE/NIRS, публікує міжнародну інформацію 20 разів на рік.

„Ядерний монітор” українською мовою видає громадська екологічна організація „Екоclub”. Бюлетень виходить біля 20 разів на рік, поширюється безкоштовно.

Діяльність ММГО «Екоclub» здійснюється за фінансової підтримки Фонду ім. Гайнріха Бьоля.

Контактна інформація:

електронна пошта: office@ecoclubrivne.org; сайт - www.ecoclubrivne.org

телефон: +38 0362 26 78 91 або 067 360 71 58

адреса офісу: вул. Л.Лісовської 5, м. Рівне; поштова адреса: а/с 73, 33023 Рівне, Україна

WISE International

P.O. Box 59636
1040 LC Amsterdam
The Netherlands
Tel: +31 20 612 63 68
Email: info@wiseinternational.org
Web: www.wiseinternational.org

NIRS

6930 Carroll Avenue, Suite 340
Takoma Park, MD 20912
Tel: +1 301-270-NIRS
(+1 301-270-6477)
Fax: +1 301-270-4291
Email: nirsnet@nirs.org
Web: www.nirs.org

NIRS Southeast

P.O. Box 7586
Asheville, NC 28802
USA
Tel: +1 828 675 1792
Email: nirs@main.nc.us

WISE Argentina

c/o Taller Ecologista
CC 441
2000 Rosario
Argentina
Email: wiseros@ciudad.com.ar
Web: www.taller.org.ar

WISE Austria

c/o atomstopp
Roland Egger
Promenade 37

4020 Linz

Tel: +43 732 774275
Fax: +43 732 785602

WISE Czech Republic

c/o Jan Beranek
Chytlalky 24
594 55 Dolni Loucky
Czech Republic
Tel: +420 604 207305
Email: wisebrno@ecn.cz
Web: www.wisebrno.cz

WISE India

42/27 Esankai Mani Veethy
Prakkai Road Jn.
Nagercoil 629 002, Tamil Nadu
India
Email: drspudayakumar@yahoo.com;

WISE Japan

P.O. Box 1, Konan Post Office
Hiroshima City 739-1491
Japan

WISE Russia

Moskovsky prospekt 120-34
236006 Kaliningrad
Russia
Tel/fax: +7 903 299 75 84
Email: ecodefense@rambler.ru
Web: www.anti-atom.ru

WISE Slovakia

c/o SZOPK Sirius
Katarina Bartovicova
Godrova 3/b

811 06 Bratislava
Slovak Republic
Tel: +421 905 935353
Email: wise@wise.sk
Web: www.wise.sk

WISE South Africa

c/o Earthlife Africa Cape Town
Maya Aberman
po Box 176
Observatory 7935
Cape Town
South Africa
Tel: + 27 21 447 4912
Email: coordinator@earthlife-ct.org.za
Web: www.earthlife-ct.org.za

WISE Sweden

c/o FMKK
Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm
Sweden
Tel: +46 8 84 1490
Fax: +46 8 84 5181
Email: info@folkkampanjen.se
Web: www.folkkampanjen.se

WISE Uranium

Peter Diehl
Am Schwedenteich 4
01477 Arnisdorf
Germany
Tel: +49 35200 20737
Email: uranium@t-online.de
Web: www.wise-uranium.org